

DOMSTOLENS DOM
av den 29 november 1956*

Mål 8/55

Fédération Charbonnière de Belgique, med delgivningsadress i Luxemburg, 6, rue Henri Heine, företrädd av Louis Dehasse, Léon Canivet, Pierre Delville och Henri Goudaillier, biträdd av Paul Tschoffen, advokat vid Cour d'appel i Liège och Henri Simont, advokat vid Court de cassation i Belgien, professor vid fria universitetet i Bryssel,

sökande,

mot

Europeiska kol- och stålgemenskapens höga myndighet, med delgivningsadress i Luxemburg, 2, Place de Metz, företrädd av juridiske rådgivaren Walter Much, i egenskap av ombud, biträdd av G. van Hecke, advokat vid Cour d'appel i Bryssel, professor vid universitetet i Louvain,

svarande.

Talan avser ogiltigförklaring av Höga myndighetens beslut nr 22/55 av den 28 maj 1955 och av vissa andra beslut fattade av Höga myndigheten i dess skrivelse av den 28 maj 1955 till Belgiens regering om inrättandet av systemet för utjämningsbetalningar (*Gemenskapens officiella tidning*, 31.5.1955, s. 753–758, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå).

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden M. Pilotti, avdelningsordförandena J. Rueff och O. Riese samt domarna P. J. S. Serrarens, L. Delvaux, Ch. L. Hammes och A. van Kleffens,

generaladvokat: M. Lagrange,
justitiesekreterare: A. van Houtte,

meddelar följande

* Rättegångsspråk: franska.

dom

DOMSKÄL

A - Beslut nr 22/55 av den 28 maj 1955

I Höga myndighetens befogenhet att fastställa prislistan och att därvid sänka priserna

Enligt 8 § i konventionen skall införandet av de arrangemang för utjämningsbetalningar som avses i tredje delen i den konventionen ske före upprättandet av den gemensamma marknaden. Detta medför att särskilda åtgärder måste genomföras, däribland inrättandet av systemet med utjämningsbetalningar, för att konventionen från början skall kunna medföra att den gemensamma marknaden får effekt på den belgiska marknaden. Dessa åtgärder beror på att det finns en skillnad mellan Belgien och de övriga gemenskapsländerna som har sin grund i ofördelaktigare produktionsvillkor.

Vid det muntliga förfarandet har svaranden framställt en rad orsaker till dessa nackdelar. Framställningen har inte bestridits och förefaller enligt domstolens mening korrekt. Belgien har nämligen

- 1) allmänt mindre gynnsamma geologiska produktionsvillkor än de länder vilkas priser dominerar på den gemensamma marknaden, vilket visar sig i förekomsten av så kallade marginella gruvor,
- 2) en teknisk eftersläpning som beror på att det under flera år varit omöjligt att göra nödvändiga investeringar, och
- 3) en lönenivå som är högre än i de andra producentländerna.

Av dessa skäl är produktionskostnaderna i Belgien högre än på annat håll, vilket medför högre priser än i de andra länderna. I syfte att integrera den belgiska marknaden med den gemensamma marknaden och säkerställa tillnärmningen av priser, försöker man i fördraget att neutralisera denna skillnad genom att minska skillnaderna i produktionskostnader med hjälp av utjämningsbetalningar, enligt de villkor som föreskrivs i 26 § i konventionen. I den paragrafen föreskrivs en sänkning av kolpriserna för samtliga förbrukare av belgiskt kol i syfte att närma dessa priser till den gemensamma marknaden samt föreskrivs vilka kvalitetskrav som ställs på

företagen för att dessa skall kunna komma i åtnjutande av utjämningsbetalningar, från vilken dag den ovan nämnda tillnärmningen skall äga rum, liksom i vilken mån priserna skall sänkas. Förbrukarnas intressen, som på detta sätt erkänns, kräver alltså att sänkningen av de belgiska priserna till ungefär de förutsebara produktionskostnaderna får full effekt oavsett fluktuationerna på den belgiska marknaden. Om tillnärmningen skulle ske genom en höjning av priserna på den gemensamma marknaden och inte genom en sänkning av de belgiska priserna, vilket sökanden har föreslagit, skulle utjämningsbetalningarna förvandlas till en subvention utan vare sig skäl eller syfte.

Enligt 26 § i konventionen innebär det antagande som motiverar utjämningsbetalningarna att det är nödvändigt att sänka den belgiska prisnivån till en mer eller mindre fast gräns som är resultatet av en helhetsbedömning grundad på de produktionskostnader som kan förutses i Belgien vid slutet av övergångsperioden. Å andra sidan kan man konstatera att 26 § inte innehåller någon konkret indikation på hur tillnärmningen av priser skall ske inom de föreskrivna gränserna, om den skall genomföras av företagen själva eller genom myndighetsingripande.

Sökanden har dock anfört att det i fördraget föreskrivs en marknadsordning genom vilken företagen fastställer priserna och att det alltså, om inte annat uttryckligen föreskrivs, i detta fall är företagen själva som skall fastställa priserna, vilket skall göras i nivå med de produktionskostnader som kan förutses när de åtnjuter utjämningsbetalningar. Sökanden utesluter alltså inte helt ingripande från Höga myndigheten i fastställandet av priser, men begränsar detta till de fall som uttryckligen anges i fördraget, särskilt artikel 61 i detta.

Den sänkning av de belgiska priserna som krävs enligt konventionen är en omfattande åtgärd som har till syfte att under särskilt svåra förhållanden förbereda integreringen av det belgiska kolet med den gemensamma marknaden och som inspireras av gemenskapens allmänna intresse att gradvis normalisera den gemensamma marknaden för kol.

Enligt denna ståndpunkt skulle alla dessa målsättningar bli underkastade eller i huvudsak bero på de belgiska kolföretagens skönsmässiga bedömning under övergångsperioden. En sådan konsekvens kan inte godtas.

Dessutom skulle marknadsekonomens normala samspel leda till marknadspriser som är resultatet av tillgång och efterfrågan och som skulle variera regelbundet. De belgiska kolpriserna måste dock under övergångsperioden fastställas och bibehållas kring de förutsebara produktionskostnaderna. Denna gräns, som skall fastställas bland annat på grundval av en helhetsbedömning grundad på bland annat beräknade

förbättringar av kolgruvornas avkastning och verkan av programmen för nedläggning av de marginella gruvorna, är inte underkastad marknadens inflytande. Om de belgiska kolpriserna lämnas åt samspelet mellan tillgång och efterfrågan, kan inte någon sänkning garanteras.

Slutligen är inte artikel 61 i fördraget tillämplig i detta fall. Den bestämmelsen tillåter nämligen ingripande endast om det är nödvändigt för att motverka tillfälliga problem som uppstår i samband med prishöjningar som beror på det normala samspelet i marknadsekonomin. Det skulle vara att missbruka syftet med den artikeln om man permanent använde den för att bibehålla priserna på en artificiell nivå som är resultatet av en beräkning av de produktionskostnader som kan förutses vid övergångsperiodens slut. Förfarandet enligt artikel 61 är dessutom tungrott och rimmar illa med ett fastställande av priser som skall revideras på grundval av ändringar i de bedömningar av de förutsebara produktionskostnaderna som görs efterhand som tidsgränsen närmar sig och planerna redan delvis har genomförts.

En annan sak som visar att artikel 61 inte är avsedd att tillämpas i ett fall som detta är att den kräver att rådgivande kommittén och rådet hörs "om såväl lämpligheten av dessa åtgärder som den prisnivå de medför", det vill säga om överväganden om ekonomisk lämplighet. I detta fall rör det sig om något helt annat, nämligen om att bedöma framtida produktionskostnader med hänsyn tagen till de förbättringar av avkastningen som kan förväntas till följd av genomförandet av utrustnings- och moderniseringsplaner, vilket är en uteslutande teknisk fråga. Beträffande sänkningens storlek finns inget att diskutera, eftersom den redan fastställts genom konventionen.

Sökanden har emellertid under det muntliga förfarandet anfört att i den mån företagen inte följer kravet på att sänka sina priser inom de gränser som föreskrivs i konventionen, har Höga myndigheten indirekta medel för att säkerställa förverkligandet av målet i 26 §, dvs. att myndigheten har möjlighet att dra in utjämningsbetalningarna till de företag som inte uppfyller sina plikter. Då denna möjlighet är tillräckligt effektiv, finns ingen anledning till att ett auktoritativt fastställande av priser skulle vara absolut nödvändigt.

Domstolen kan inte godta detta argument, eftersom en sådan indirekt reaktion från Höga myndighetens sida på ett företags olagliga handling enligt en allmänt erkänd rättsregel måste stå i proportion till hur allvarlig denna handling är. Av detta skäl skulle Höga myndigheten endast kunna minska utjämningsbetalningarna med så mycket som företagen underlåtit att sänka sina priser inom de föreskrivna gränserna. I detta fall skulle företagen ändå ha ett visst intresse av att riskera en sådan minskning av utjämningsbetalningarna och välja vinsten från de alltför höga priser-

na framför en större utjämningsbetalning motsvarande den sänkning av priserna som de kunde ha gjort, i synnerhet eftersom de tillgängliga utjämningsfonderna gradvis minskar.

Av det föregående följer att ett indirekt ingripande från Höga myndighetens sida i form av en minskning av utjämningsbetalningarna inte är tillräckligt för att säkerställa förverkligandet av de mål som föreskrivs i 26 § 2 a i konventionen.

Under dessa förhållanden måste man konstatera att endast ett direkt ingripande från Höga myndighetens sida kan garantera ett omedelbart genomförande av de prissänkningar som måste följa utjämningsbetalningarna.

Sökanden har under det muntliga förfarandet framhållit, att eftersom fördraget inte uttryckligen ger rätt till ett auktoritativt fastställande av priser hindrar det att en sådan rätt erkänns genom en tolkning som sökanden anser vara extensiv och rättsligt otillåten. Domstolen delar inte denna mening i så måtto att det i detta fall rör sig om en befogenhet utan vilken utjämningsbetalningarna, vilket den just konstaterat, inte kan fungera så som det är tänkt i 26 § i konventionen, det vill säga på grundval av en omedelbar och garanterad sänkning av priserna. Domstolen anser att det är tillåtet att, utan att göra en extensiv tolkning, tillämpa en tolkningsregel som är allmänt erkänd i såväl internationell som nationell rätt och enligt vilken de normer som fastställs i ett internationellt fördrag eller i en lag innefattar normer förutan vilka de förstnämnda normerna inte skulle ha någon mening eller inte kunna tillämpas på ett förnuftigt och användbart sätt. Dessutom är det enligt artikel 8 i fördraget Höga myndighetens sak att säkerställa förverkligandet av de mål som fastställs i fördraget på det sätt som föreskrivs i det. Slutsatsen blir att denna bestämmelse, som är den som styr Höga myndighetens befogenheter vilka definieras i kapitel I i fördraget, ger Höga myndigheten en viss självständighet att bestämma vilka åtgärder som krävs för att förverkliga de mål som föreskrivs i fördraget eller konventionen, vilken utgör en integrerad del av fördraget. Eftersom det i detta fall gäller att förverkliga målet i 26 § i konventionen, har Höga myndigheten befogenhet, och till och med skyldighet att, inom de gränser som fastställs i bestämmelsen, vidta åtgärder som kan säkerställa sänkningen av priset på belgiskt kol.

Därav följer att Höga myndigheten i detta fall måste ha befogenhet att fastställa priserna för att kunna genomföra sin uppgift. Det skall dock påpekas att denna befogenhet endast gäller för målet att säkerställa en minskning av kolpriset för samtliga förbrukare av belgiskt kol från och med början av övergångsperioden och inom de gränser som föreskrivs i 26 § i konventionen.

Sökanden har också förnekat Höga myndighetens befogenhet att fastställa priser och

anfört att meningen i 26 § 2 a ”Den på dessa grunder fastställda prislistan får inte ändras utan Höga myndighetens medgivande” skall tolkas så, att den förbjuder Höga myndigheten att i en tabell fastställa till vilken nivå de belgiska kolpriserna skall sänkas enligt 26 § i konventionen. Ett sådant förbud förekommer emellertid inte i den ovan nämnda texten. Det är sökanden som indirekt och e contrario gör den tolkningen. En sådan argumentering är dock endast tillåtlig som sista utväg och när ingen annan tolkning visar sig vara adekvat eller förenlig med ordalydelsen, sammanhanget och deras syfte. Så är emellertid inte fallet här, utan ordalydelsen förklaras av omsorgen att låta Höga myndigheten godkänna alla senare ändringar i de fall den inte har behövt ingripa, eftersom företagen sänkt sina priser på eget initiativ.

Även om det framgår av ovanstående överväganden att Höga myndigheten i detta fall klart har handlat inom ramen för sina befogenheter, måste man ändå undersöka om den har utövat maktmissbruk gentemot sökanden i det att den, som sökanden påstår, har strävat efter att uppfylla strukturella mål och att dess handlande inspirerats av en önskan att sänka priserna på grund av vissa svårigheter att avyttra kol vid den tidpunkt det överklagade beslutet fattades.

Prissänkningen till följd av utjämningsbetalningarna föreskrivs dock i 26 § i konventionen tillsammans med storleken på denna sänkning. Under dessa förhållanden kan det inte röra sig om maktmissbruk eftersom den enda åtgärd Höga myndigheten kunde vidta i syfte att uppfylla målet i 26 § var just den att sänka priset på belgiskt kol. Då det inte kan bevisas att den prisnivå Höga myndigheten fastställt i sitt beslut nr 22/55 var en annan än den nivå som är resultatet av ett regelrätt fastställande av priser enligt 26 § 2 a i konventionen är inte det ovannämnda beslutet ett uttryck för maktmissbruk. Även om det hade bevisats – vilket inte är fallet – att Höga myndigheten inspirerats av en önskan antingen att framkalla vissa strukturella förändringar, eller att motverka avyttringsproblemen genom en prissänkning, skulle den ha strävat efter effekter som oundvikligen och i varje fall skulle blivit följden av dess strävan att uppfylla det legitima målet för dess handlande. Dessutom kan man inte klandra svaranden för att den under åren 1952–1955 försökt justera sina ungefärliga beräkningar beträffande de produktionskostnader som kan förutses för 1958 eller för att den i detta syfte samlat in den dokumentation som krävdes för att få upplysning om detta. Det framgår av såväl rapporten från Gemensamma kommittén med uppdrag att undersöka utjämningsbetalningarna till belgiska kolföretag som av Höga myndighetens detaljerade beräkningar beträffande bedömningen av de förutsebara produktionskostnaderna, att Höga myndigheten bland annat har strävat efter att sänka de belgiska kolpriserna inom ramen för systemet i 26 § i konventionen och i synnerhet i den omfattning denna bestämmelse föreskriver. Även om det skulle föreligga ett oberättigat skäl bland de skäl som motiverar Höga myndighetens hand-

lande, innebär beslutet inte för den skull något maktmissbruk eftersom det inte strider mot det huvudsakliga målet i 26 § i konventionen.

Av ovan angivna skäl bör den första och andra punkten i ansökan lämnas utan avseende.

II Förhållande mellan försäljningspris och förutsebara produktionskostnader

Sökanden har anfört att Höga myndigheten har utövat maktmissbruk genom att fastställa priser utan att beakta de produktionskostnader som kan förutses vid slutet av övergångsperioden, på så sätt att den prislista den offentliggjort i detta syfte ger ett pris som är lägre än de förutsebara produktionskostnaderna.

I 26 § i konventionen bestäms emellertid i vilken mån närmandet av de belgiska priserna till gemenskapsmarknadens priser skall ske, med beaktande av att om priserna på den gemensamma marknaden skulle överstiga de produktionskostnader som kan förutses i Belgien, skulle det inte behövas någon sänkning av de belgiska priserna till nivån omkring de förutsebara produktionskostnaderna, eftersom syftet med tillnärmningen av priserna i så fall redan skulle ha uppnåtts.

Innan man undersöker om Höga myndigheten har fastställt priserna på föreskrivet sätt bör det kontrolleras om det är sant – som sökanden har påstått – att Höga myndigheten har använt sig av priserna i Ruhrområdet i stället för priserna på gemenskapsmarknaden, och detta utan att ta hänsyn till de artificiellt låga priserna i Ruhrområdet eller de högre priserna i vissa andra gruvdistrikt.

Svaranden har hävdad att den strävat efter att inom de föreskrivna gränserna minska skillnaden mellan de belgiska priserna och priserna i Ruhrområdet, då detta gruvdistrikt har "price leadership" på den gemensamma marknaden, beroende på att distriktet har det största exportabla överskottet av de kolsorter som omfattas av systemet med utjämningsbetalningar.

I denna tvist har domstolen konstaterat att Höga myndigheten, genom att minska skillnaden mellan de belgiska priserna och priserna i Ruhrområdet och därvid grunda sig på de befintliga priserna i Ruhrområdet, dvs. utan att fästa avseende vid om dessa priser eventuellt var artificiella, har låtit en viss marginal kvarstå mellan de två olika prisnivåerna. När det gäller frågan om priserna i Ruhrområdet är artificiella eller ej, har Höga myndigheten rätt att inte ta hänsyn till detta, eftersom frågan huruvida priserna på den gemensamma marknaden bestäms av priserna i Ruhrområdet är en sakfråga som inte beror på om dessa priser eventuellt är av artificiell

natur. Eftersom Höga myndigheten inte fastställt de belgiska priserna till samma nivå som priserna i Ruhrområdet, kan man konstatera att sökanden visat att de priser som Höga myndigheten fastställt i vissa undantagsfall var lägre än de priser som gällde i andra gruvdistrikt, särskilt distrikten Aix-la-Chapelle, Nord och Pas-de-Calais. Endast i dessa få fall har det hävdats att Höga myndigheten underskridit prisnivån på den gemensamma marknaden. Sökanden har dock inte gjort gällande något faktum eller någon omständighet som pekar på att priserna i de ifrågakvarande gruvdistrikten avgjort priserna på den gemensamma marknaden. Under dessa förhållanden kan man inte i detta fall vidgå att de priser som fastställdes av Höga myndigheten var lägre än den gemensamma marknadens priser.

Den första frågan att ta ställning till är alltså den om huruvida Höga myndigheten, när den säkerställt tillnärmningen av priser genom att fastställa de belgiska priserna på en lägre nivå än den som gällde tidigare, har förvanskat syftet med den bedömning av de produktionskostnader som kan förutses för 1958 som Höga myndigheten var förpliktigad att göra, eftersom den kostnadsnivån enligt 26 § utgör gränsen för varje prissänkning som utjämningsbetalningarna skulle motivera.

Det mål som utgörs av den totala och definitiva integrationen av det belgiska kolet med den gemensamma marknaden faller otvivelaktigt inom fördragets allmänna räckvidd, men det överskrider räckvidden av bestämmelserna i 26 § 2 a i konventionen i vilken bara föreskrivs integration i den mån produktionskostnaderna i Belgien vid slutet av övergångsperioden medger detta. I 26 § 2 a i konventionen föreskrivs att ett tidsbegränsat system med utjämningsbetalningar skall tillämpas under denna period. Utjämningsbetalningarna är alltså knutna till utvecklingen av de förutsebara produktionskostnaderna för att en motsvarande prisutveckling skall kunna säkerställas. Vid slutet av övergångsperioden kan det hända att en accelererad minskning av produktionskostnaderna kommer att krävas för att det belgiska kolet definitivt skall kunna integreras med den gemensamma marknaden. Förverkligandet av detta nya mål kommer att bero på vilka medel som då finns tillgängliga, men den frågan ligger utanför tillämpningsområdet för 26 § 2 a i konventionen och det system som föreskrivs där. Om Höga myndigheten, som sökanden hävdar, hade fastställt priserna enbart med syftet att närma dessa till priserna på den gemensamma marknaden, utan att ta hänsyn till de produktionskostnader som kan förutses vid övergångsperiodens slut, skulle detta beslut ha inneburit maktmissbruk och därför ogiltigförklarats. Så är emellertid inte fallet.

Sökanden har inte – som det åligger den – lagt fram bevis på att svaranden har fastställt försäljningspriser på ett sätt som är oförenligt med fördraget, objektiva faktiska omständigheter och de belgiska kolföretagens intressen, eller på att svaranden beräknat de produktionskostnader som kan förutses för 1958 för det ifråga-

varande kolet uteslutande eller i huvudsakligt syfte att sänka priserna utan att ta hänsyn till den gräns som föreskrivs i 26 § 2 a i konventionen.

De meningsskiljaktigheter mellan parterna, som framkommit under förhandlingarna beträffande bedömningen av produktionskostnaderna för belgiskt kol vid slutet av övergångsperioden, berör enbart faktorer av statistisk art där en ren räkenskapsbedömning inte kan påverka lagenligheten av den omtvistade åtgärden, eftersom denna bedömning inte visar på något som skulle tyda på att Höga myndigheten i detta fall har strävat efter att uppfylla något annat mål än det som fastställs i 26 § 2 a i konventionen.

Även om svaranden har begått vissa misstag i valet av faktorer för sina beräkningar, vilket är fallet beträffande referensåret och möjligen även beträffande amorteringar och gruppering av kolkategorier, innebär detta inte att dessa misstag i sig utgör något bevis för maktmissbruk om det inte fastställs att Höga myndigheten faktiskt, genom en allvarlig brist på förutseende eller försiktighet som motsvarar en felbedömning av det legitima målet, i detta fall har strävat efter att förverkliga andra mål än de för vilka den har tilldelats befogenheter genom 26 § 2 a.

Faktum är att beträffande fastställandet av de produktionskostnader som kan förutses för 1958 verkar det – beträffande valet av referensåret 1952 "allt övrigt lika" i stället för 1955, då de omtvistade besluten fattades – självklart att faktorer som inte kunde förutses 1952 var eller kunde bli förutsebara under 1955. Man måste också påpeka att svaranden icke desto mindre har kompenserat eller åtminstone försökt kompensera dessa misstag genom att höja antingen försäljningspriset för kolet eller utjämningsbeloppet med hänsyn till lönehöjningarna och vissa faktorer av mindre betydelse. Svaranden har också beaktat de prognoser som var kända år 1955, beträffande omorganiseringen av marginella gruvor (se Rapport från Gemensamma kommittén för gruvdriften) liksom vissa subventioner och utgifter för förnyandet av anläggningar i form av amorteringar, utan att för den skull acceptera de amorteringsbelopp som företagen fört upp i sina räkenskaper. Dessa fakta, beaktade sammantagna eller var för sig, är betecknande för motpartens önskan och legitima strävan efter en allt närmare bedömning av de produktionskostnader som kan förutses vid slutet av övergångsperioden.

Vad beträffar uppdelningen eller "grupperingen" av kolet i sorter och kategorier är parterna överens om att endast en uppdelning i kategorier är möjlig. Efter att före domen av den 16 juli 1956, i ett gemensamt avtal trots vissa reservationer från båda parterna, ha föreslagit en siffra motsvarande ett genomsnitt av en gruppering av alla kategorier tillsammans, har parterna med stöd av sina reservationer presenterat, och argumenterat med utgångspunkt från nya grupperingar som är så olika att det är

svårt, för att inte säga omöjligt, att jämföra dessa siffror. Utan närmare gå in på de respektive fördelarna med de olika grupperingsätten, konstaterar domstolen dock att en noggrann undersökning av dessa inte visar att den metod svaranden har valt ger ett resultat som motsäger närmandet av de belgiska kolpriserna till priserna på den gemensamma marknaden och överträder gränsen för de ungefärliga produktionskostnader som kan förutses för 1958.

Av ovan anförda skäl har invändningen om maktmissbruk inte någon grund i den mån den gäller försäljningspriserna och förhållandet mellan dessa och de produktionskostnader som kan förutses vid slutet av övergångsperioden.

III Ingripande av den belgiska regeringen

Sökanden har hävdad att genom beslut nr 22/55 har priserna sänkts i syfte att främja målen i den belgiska regeringens ekonomiska politik efter ingripande från den regeringen, men inte närmare preciserat på vilka punkter dessa mål strider mot eller har bytts ut mot de mål Höga myndigheten har befogenhet att främja. Sökanden har inte kunnat visa att Höga myndigheten genom sitt beslut nr 22/55 har åsidosatt de belgiska producenternas legitima intressen till förmån för den belgiska regeringens politik. Det är för övrigt fullt normalt att diskussioner och samråd äger rum inom ett sådant område. Det ostridiga faktum att Höga myndigheten har fastställt priserna på en högre nivå än den belgiska regeringen föreslagit, tyder snarare på att Höga myndigheten har behållit sitt utrymme för skönsmässig bedömning.

Denna invändning har därför inte någon grund.

IV Fastställande av försäljningspriser utan utjämningsbetalning i vissa fall

Svaranden har hävdad att den uteslutning från utjämningsbetalningar som skett beträffande oklassificerade fet kol från Campine inte alls innebär att dessa kolsorter redan är tillräckligt integrerade med den gemensamma marknaden för att kunna ställas utanför systemet med utjämningsbetalningar. Svaranden anser att man måste beakta att det kan bli nödvändigt att på nytt i viss mån viss sänka de belgiska priserna och att man i så fall måste återuppta utjämningsbetalningarna även för kolgruvorna i Campine.

I skrivelsen av den 28 maj 1955 kvarstår också de ifrågakvarande kolsorterna i systemet för utjämningsbetalningar, trots att den medför ändringar av de regler enligt vilka utjämningsbeloppen bestäms för vissa företag. Följaktligen är det system som

föreskrivs i 26 § 2 a i konventionen tillämpligt på dessa sorter, särskilt vad beträffar behovet av att säkerställa systemets fulla verkan genom fastställandet av priser.

Som tidigare fastslagits är detta fastställande av priser emellertid en allmän åtgärd som är nödvändig för tillämpningen av det särskilda system som föreskrivs i 26 § 2 för den belgiska kolproduktionen i stort.

I invändningen om principen om selektivitet vid tillämpning av 26 § är frågan om det enligt detta system är tillåtet att minska eller till och med dra in utjämningsbetalningar beroende på vissa enskilda företags produktionsvillkor. Legitimiteten i denna selektivitet kommer att granskas längre fram tillsammans med samtliga bestämmelser i Höga myndighetens skrivelse av den 28 maj 1955 till den belgiska regeringen. Man kan däremot redan nu konstatera att oavsett vilket beslut som kommer att fattas i förhållande till den principen kan det inte få finnas olika prislistor för förbrukarna av belgiskt kol, lika litet som kol till fritt pris och kol till fast pris av samma sort.

Därav följer att en minskning eller en indragning av utjämningsbetalningarna för vissa sorter och i vissa enskilda fall inte i det ovannämnda fallet medför att dessa sorter ställs utanför prislistan, eftersom prislistan, som grundar sig på 26 § 2, måste vara densamma för samtliga förbrukare av belgiskt kol.

Det fattade beslutet kan således förklaras av en normal tillämpning av det system som föreskrivs i 26 § och ett normalt maktutövande som var nödvändigt för verkställandet av detta system. Invändningen om maktmissbruk har alltså inte någon grund.

B - Skrivelsen av den 28 maj 1955

I Minskning eller indragning av utjämningsbetalningar för vissa företag

Sökanden har för det första hävdad att införandet av ett selektivt kriterium i systemet för utjämningsbetalningar, nämligen anpassningen av utjämningsbetalningarna till de enskilda företagens situation, utgör en diskriminering som är förbjuden enligt fördraget.

Denna ståndpunkt måste lämnas utan avseende. Till följd av beslutet i skrivelsen av den 28 maj 1955 har utjämningsbetalningarna minskats, och till och med dragits in i den mån de nackdelar som beror på mindre gynnsamma geologiska förhållanden

– vilket är en av premisserna för det särskilda system som beviljats den belgiska kolindustrin – faktiskt har eliminerats. Därav följer att den differentiering mellan utjämningsbeloppen som beror på de reella produktionsvillkoren speglar de befintliga skillnaderna i syfte att säkerställa en lika stor vinst i jämförbara fall och alltså undvika diskriminering. Sökandens ståndpunkt skulle vara relevant enbart i det fall Höga myndigheten inte hade tillämpat ett objektivt och enhetligt kriterium för att kontrollera om de enskilda företagens situation följde premisserna för utjämningsbetalningarna. I beslutet i skrivelsen fastställs dock ett sådant kriterium och dessutom har det inte bestridits att situationen för de tre kolgruveföretagen uppfyller detta kriterium.

För det andra anser sökanden att det faktum att det i 26 § 2 talas om ”belgiskt kol” och att de utjämningsbetalningar som avses i b och c är av allmän karaktär, innebär att den utjämningsbetalning som avses i a också måste vara av allmän karaktär.

Detta argument är inte avgörande, eftersom utjämningsbetalningarna enligt b och c uppenbart är avsedda att ge den belgiska järn- och stålindustrin och kolexportörerna möjlighet att möta konkurrensen på den gemensamma marknaden i det fall den gräns som utgörs av de förutsebara produktionskostnaderna skulle vara alltför hög i förhållande till priserna på den gemensamma marknaden. Därför är de mål som eftersträvas genom utjämningsbetalningarna enligt b och c andra än för utjämningsbetalningarna enligt a. Dessutom finns för b och c en rad bestämmelser som styr fördelningen av dessa utjämningsbetalningar, medan det inte finns några sådana bestämmelser beträffande a. Med beaktande av dessa skillnader mellan a, b och c och av att uttrycket ”belgiskt kol” kan förklaras både i det ena och andra fallet, finns det ingenting i lydelsen av 26 § som i sig medger att utjämningsbetalningarna enligt a skulle vara av allmän karaktär.

Om man emellertid tänker sig att utjämningsbetalningarna enligt a skulle vara lika för alla företag oavsett skillnaderna i deras produktionsvillkor, skulle utjämningsbetalningarna vara diskriminerande och förlora sitt berättigande, eftersom de i så fall skulle utgöra en subvention när de beviljas företag vars produktionsvillkor inte är utsatta för de nackdelar som utgör själva förutsättningen för utjämningsbetalningarna. Därav följer att utjämningsbetalningarna nödvändigtvis måste ta hänsyn till de enskilda företagens situation beträffande produktionsvillkoren.

Som stöd för denna ståndpunkt anför sökanden också garantin för bibehållande av tidigare intäkter.

Trots att det i konventionen inte sägs något om ett samband mellan utjämningsbetalningarna och intäkterna, och dessa enbart nämns i 25 § i samband med beräknings-

underlaget för avgiften, skulle sökandens tolkning vara godtagbar endast om utjämningsbetalningarna nödvändigtvis och under alla omständigheter måste täcka hela skillnaden mellan de sänkta försäljningspriserna och de intäkter som fanns i början av övergångsperioden. Så är emellertid inte fallet, eftersom utjämningsbetalningarna endast är en skyddsåtgärd som är nödvändig för att undvika att plötsliga och skadliga produktionsförskjutningar uppkommer. Det särskilda system som föreskrivs i detta syfte bör, enligt 24 § i konventionen, ta hänsyn till de förhållanden som råder vid tidpunkten för upprättandet av den gemensamma marknaden. Det är däremot inte tillåtet att göra en extensiv tolkning av den bestämmelsen, dvs. att den skulle garantera ett bibehållande av den ursprungliga nivån på intäkterna. Inrättandet av ett särskilt system, som systemet med utjämningsbetalningar, har sin förklaring i att det i Belgien förekommer vissa produktionsvillkor som skiljer sig markant från villkoren i andra länder som deltar i den gemensamma marknaden. Utjämningsbetalningarna kan alltså inte överskrida gränsen för vad som är absolut nödvändigt för att i viss mån uppväga de negativa effekterna av dessa skillnader, vilket inte innebär en garanti för att de ursprungliga intäkterna skall bibehållas. Frågan om i vilken mån summan av försäljningspriset och utjämningsbetalningarna – vilken summa avgör företagets intäkter – skall variera under övergångsperioden bör undersökas av Höga myndigheten mot bakgrund av de framsteg de belgiska kolföretagen gör beträffande upprustning och omorganisering.

Om utjämningsbetalningarna skulle vara till för att garantera bibehållande av de ursprungliga intäkterna, vore detta även i strid med den princip om regelbunden minskning som föreskrivs i 25 § i konventionen. Dessutom syftar konventionen enligt 1 § i denna till att gradvis anpassa produktionen till de nya förhållanden som blir följden av upprättandet av den gemensamma marknaden, och inte till att anpassa de nya förhållandena för att bibehålla de situationer som rådde vid början av övergångsperioden.

Om utjämningsbetalningarna för övrigt, som sökanden hävdar, skulle säkerställa att kolföretagen hade de ekonomiska möjligheter som anses nödvändiga för genomförandet av deras upprustningsprogram, skulle syftet med utjämningsbetalningarna vida överskrida de orsaker som motiverar dem och omvandla dem till en åtgärd som syftar till att direkt och aktivt bidra till omorganiseringen av de belgiska gruvorna, något som strider mot den relativt passiva karaktären hos en skyddsåtgärd.

Sökanden har slutligen hävdar att utjämningsbetalningarna borde vara enhetliga för alla kolföretag, eftersom det i fördraget och konventionen, särskilt i artiklarna 5 fjärde stycket och 62 i fördraget och 24 § b och 26 § 4 i konventionen, föreskrivs särskilda åtgärder i syfte att uppväga de skillnader som finns mellan de enskilda kolföretagen.

Detta argument saknar stöd, för även om de nämnda bestämmelserna föreskriver andra åtgärder än utjämningsbetalningar för att avhjälpa de skillnader som finns mellan företagen, strider inte detta på något sätt mot att det genom utjämningsbetalningarna i Belgiens fall även tas hänsyn till de individuella skillnaderna, i den mån det system för utjämningsbetalningar som bestämts för Belgien tillåter det.

Följaktligen har inte denna invändning någon grund.

II Hot om indragning av utjämningsbetalningar

Utjämningsbetalningarna är en skyddsåtgärd som skall göra det möjligt att integrera det belgiska kolet med den gemensamma marknaden från och med början av den övergångsperiod under vilken arbetet med omorganisering och upprustning skall äga rum, men de är inte avsedda att direkt och aktivt bidra till detta arbete. Det står klart att utjämningsbetalningarna beviljas under förutsättning att omorganiseringen och upprustningen av de belgiska kolföretagen tycks vara möjliga i tillräcklig mån för att det belgiska kolet definitivt skall kunna integreras med den gemensamma marknaden vid slutet av övergångsperioden.

Utjämningsbetalningarna syftar inte till att finansiera upprustning och omorganisering av kolföretagen. Om det å andra sidan visar sig att vissa kolföretag inte genomfört denna omorganisering och upprustning på sitt eget ansvar, måste man medge att utjämningsbetalningarna har förlorat sin grund eller sitt berättigande. Dessa företag har då själva orsakat att de går miste om förmånen av utjämningsbetalningar.

Höga myndigheten bör beakta denna eventualitet. Det har den också gjort i punkt 2 d i sin skrivelse av den 28 maj 1955, där den på vissa villkor tillåter att den belgiska regeringen eventuellt drar in utjämningsbetalningarna, efter Höga myndighetens medgivande. Skrivelsens lydelse gör det dock inte möjligt att dra slutsatsen att Höga myndigheten har grundat sitt medgivande på icke-objektiva, oberättigade kriterier. Höga myndigheten har alltså inte gjort sig skyldig till maktmissbruk och talan är inte grundad på denna punkt.

C - Rättegångskostnader

I enlighet med artikel 60 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Sökanden skall därför ersätta rättegångskostnaderna.

I målet har domstolen

beaktat rättegångshandlingarna,

beaktat domstolens dom av den 16 juli 1956 i det föreliggande målet

hört parternas muntliga yttranden,

hört generaladvokatens förslag till avgörande,

beaktat artiklarna 2, 3 c, 4, 5, 8, 14, 33, 34, 36, 50, 60, 61 och 62 i fördraget samt 1, 8, 24, 25 och 26 § i konventionen,

beaktat protokollet om stadgan för domstolen, och

beaktat rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol samt domstolens regler om rättegångskostnader.

Mot den bakgrunden och på ovan angivna grunder beslutar

DOMSTOLEN

- med avslag på alla övriga mera omfattande eller motstridiga yrkanden - följande:

Talan om ogiltigförklaring av Höga myndighetens beslut nr 22/55 av den 28 maj 1955 och vissa beslut av Höga myndigheten, som är följden av skrivelsen av den 28 maj 1955 som ställts av den myndigheten till Belgiens regering angående systemet med utjämningsbetalningar, ogillas.

Sökanden skall ersätta rättegångskostnaderna i målet.

På detta sätt dömt av domstolen i Luxemburg den 29 november 1956.

Pilotti

Rüeff

Riese

Serrarens

Delvaux

Hammes

van Kleffens

Domen avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 29 november 1956.

M. Pilotti
Ordförande

A. van Houtte
Justitiesekreterare